Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

►**B**

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 20 päivänä lokakuuta 1980,

työntekijöiden suojaa työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä

(80/987/ETY)

(EYVL L 283, 28.10.1980, s. 23)

Muutettu:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
►**M1**	Neuvoston direktiivi 87/164/ETY, annettu 2 päivänä maaliskuuta 1987	L 66	11	11.3.1987

Muutettu:

►**A1**	Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisasiakirja	C 241	21	29.8.1994
	(mukautettu neuvoston päätöksellä 95/1/EY, Euratom, EHTY)	L 1	1	1.1.1995

▼B

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 20 päivänä lokakuuta 1980,

työntekijöiden suojaa työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä

(80/987/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ([1]),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ([2]),

ottaa huomioon talous— ja sosiaalikomitean lausunnon ([3]),

sekä katsoo, että

ottaen huomioon tasapainoisen taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen tarve yhteisössä, on tarpeen antaa säännöksiä työntekijöiden suojasta heidän työnantajansa maksukyvyttömyystilanteessa erityisesti heidän maksamatta olevin saataviensa suorituksen turvaamiseksi,

tässä suhteessa työntekijöiden suojan laajuudessa on jäsenvaltioiden välillä yhä eroavuuksia; olisi ponnisteltava näiden erojen vähentämiseksi, sillä niillä voi olla välitön vaikutus yhteismarkkinoiden toimintaan,

tämän alan lainsäädäntöä on sen vuoksi tarpeen lähentää samalla oloja kohentaen perustamissopimuksen 117 artiklassa tarkoitetulla tavalla,

Grönlannin työmarkkinat ovat alueen maantieteellisen sijainnin ja nykyisen työpaikkarakenteen vuoksi olennaisesti erilaiset kuin yhteisön muiden alueiden työmarkkinat, ja

Helleenien tasavallasta on 1 päivänä tammikuuta 1981 määrä tulla Euroopan talousyhteisön jäsen Helleenien tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehdyn asiakirjan mukaisesti, ja sen vuoksi on tarpeen ilmoittaa tämän direktiivin liitteessä otsikon ”Kreikka” alla ne ryhmät, joihin kuuluvien työntekijöiden saatavat voidaan tämän direktiivin 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti jättää direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I JAKSO

Soveltamisala ja määritelmä

1 artikla

1. Tätä direktiiviä sovelletaan työntekijöiden työsopimuksista tai työsuhteista johtuviin saataviin työnantajalta, joka on 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla maksukyvytön.

2. Jäsenvaltiot voivat poikkeuksellisesti jättää tiettyihin ryhmiin kuuluvien työntekijöiden saatavat tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle työntekijöiden työsopimuksen tai työsuhteen erityislaadun vuoksi tai sen vuoksi, että työntekijöille muulla tavoin turvataan tässä direktiivissä säädettyä vastaava suoja.

Edellä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut työntekijäryhmät luetellaan liitteessä.

([1]) EYVL N:o C 135, 9.6.1978, s. 2
([2]) EYVL N:o C 39, 12.2.1979, s. 26
([3]) EYVL N:o C 105, 26.4.1979, s. 15

▼B

3. Tätä direktiiviä ei sovelleta Grönlantiin. Tätä poikkeusta tarkastellaan uudelleen, jos alueen työpaikkarakenne kehittyy.

2 artikla

1. Tätä direktiiviä sovellettaessa työnantajaa pidetään maksukyvyttömänä:

a) jos velkojien yhteiseksi tyydyttämiseksi on pyydetty kyseisen jäsenvaltion lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisen työnantajan omaisuutta koskevan sellaisen menettelyn aloittamista, jossa 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut saatavat voidaan ottaa huomioon; ja

b) jos näiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaan toimivaltainen viranomainen on:
   — päättänyt menettelyn aloittamisesta tai
   — todennut, että työnantajan yritys tai liiketoiminta on kokonaan lopetettu ja omaisuutta on niin vähän, että menettelyn aloittaminen ei ole perusteltua.

2. Tällä direktiivillä ei vaikuteta siihen, miten kansallisessa lainsäädännössä määritellään käsitteet ”työntekijä”, ”työnantaja”, ”palkka”, ”välitön oikeus” ja ”tulevaisuuteen kohdistuva oikeus”.

I JAKSO

Palkkaturvajärjestelmiä koskevat säännökset

3 artikla

1. Jäsenvaltioiden on, jollei 4 artiklasta muuta johdu, toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että palkkaturvajärjestelmät turvaavat maksun työntekijöiden työsopimuksista tai työsuhteista johtuvista maksamatta olevista palkkasaatavista tiettyä päivää edeltävältä ajalta.

2. Jäsenvaltion valinnan mukaan 1 kohdassa tarkoitettu päivä on:
— päivä, jona työnantajan maksukyvyttömyys on alkanut;
— päivä, jona kyseinen työntekijä on irtisanottu työnantajan maksukyvyttömyyden vuoksi; taikka
— päivä, jona työnantajan maksukyvyttömyys on alkanut taikka jona kyseisen työntekijän kanssa tehty työsopimus tai työsuhde on työnantajan maksukyvyttömyyden vuoksi päättynyt.

4 artikla

1. Jäsenvaltiot saavat rajoittaa palkkaturvajärjestelmien 3 artiklassa tarkoitettua vastuuta.

2. Käyttäessään 1 kohdassa tarkoitettua mahdollisuutta jäsenvaltion on:
— edellä 3 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetussa tapauksessa varmistettava, että maksamatta olevat palkkasaatavat maksetaan työsopimuksen tai työsuhteen niiltä kolmelta viimeiseltä kuukaudelta, jotka sisältyvät työnantajan maksukyvyttömyyden alkamispäivää edeltävään kuuden kuukauden jaksoon;
— edellä 3 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetussa tapauksessa varmistettava, että maksamatta olevat palkkasaatavat maksetaan niiltä sitä päivää edeltäviltä työsopimuksen tai työsuhteen kolmelta viimeiseltä kuukaudelta, jona työntekijä on irtisanottu työnantajan maksukyvyttömyyden vuoksi;
— edellä 3 artiklan 2 kohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitetussa tapauksessa varmistettava, että maksamatta olevat palkkasaatavat maksetaan niiltä sitä päivää edeltäviltä työsopimuksen tai työsuhteen 18 viimeiseltä kuukaudelta, jona työnantajan maksukyvyttömyys on alkanut tai jona työntekijän työsuhde on työnantajan maksukyvyttömyyden vuoksi päättynyt. Tällöin jäsenvaltio voi rajoittaa maksuvelvollisuutta koskeva kahdeksan viikon jakso

▼B

palkkaa koskevaksi tai koskemaan palkkaa usealta lyhyeltä ajanjaksolta, jotka yhteensä ovat kahdeksan viikkoa.

3. Jotta tämän direktiivin sosiaaliset päämäärät ylittävien määrien maksamiselta vältytään, jäsenvaltiot voivat kuitenkin asettaa enimmäismäärän työntekijöiden erääntyneistä saatavista olevalle vastuulle.

Tätä mahdollisuutta käyttäessään jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle, miten enimmäismäärä asetetaan.

5 artikla

Jäsenvaltioiden on annettava yksityiskohtaiset säännökset palkkaturvajärjestelmien organisaatiosta, rahoituksesta ja toiminnasta erityisesti seuraavien periaatteiden mukaisesti:

a) järjestelmän käytössä olevat varat ovat työnantajan liikeomaisuudesta erillään, eikä maksukyvyttömyysmenettely koske niitä;

b) työnantajat osallistuvat rahoitukseen, jos viranomaiset eivät vastaa siitä kokonaan;

c) järjestelmän vastuuseen ei vaikuta se, onko velvollisuus osallistua rahoitukseen täytetty vai ei.

III JAKSO

Sosiaaliturvaa koskevat säännökset

6 artikla

Jäsenvaltiot voivat säätää, että 3, 4 ja 5 artiklaa ei sovelleta kansalliseen lakisääteiseen sosiaaliturvajärjestelmään taikka sen ulkopuolella olevaan, yhtiön tai yhtä useamman yhtiön yhteiseen lisäeläkejärjestelmään perustuviin työntekijöiden maksuosuuksiin.

7 artikla

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kansallisiin lakisääteisiin sosiaaliturvajärjestelmiin perustuvien vakuutuslaitoksille suoritettavien työnantajien pakollisten maksujen laiminlyönti ennen maksukyvyttömyyden alkamista ei vähennä työntekijöiden oikeutta vakuutuslaitosten myöntämiin etuuksiin siltä osin kuin työntekijöiden maksuosuudet on pidätetty palkasta.

8 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisesta, jotta turvataan työntekijöiden sekä yrityksestä tai liiketoiminnasta työnantajan maksukyvyttömyyden alkamispäivään mennessä lähteneiden henkilöiden välittömät tai tulevaisuuteen kohdistuvat oikeudet kansallisen lakisääteisen sosiaaliturvajärjestelmän ulkopuolella olevan, yhtiön tai useamman yhtiön yhteisen lisäeläkejärjestelmän mukaisiin vanhuusetuuksiin ja jälkeenjääneiden etuuksiin.

IV JAKSO

Yleiset säännökset ja loppusäännökset

9 artikla

Tällä direktiivillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden oikeutta soveltaa tai antaa lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, jotka ovat työntekijöille edullisempia kuin tässä direktiivissä säädetään.

10 artikla

Tällä direktiivillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden oikeutta:

a) toteuttaa väärinkäytösten estämiseksi tarvittavia toimenpiteitä;

b) evätä 3 artiklassa tarkoitettua turvaa tai poistamasta 7 artiklassa tarkoitettu vastuu taikka vähentämästä niitä, jos ilmenee, että velvoitteen täyttäminen ei ole perusteltua, koska työntekijällä ja

▼B

työnantajalla on sellaisia erityisiä siteitä toisiinsa ja sellaisia yhteisiä etuja, jotka johtuvat heidän välisestään salaisesta sopimuksesta.

11 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 36 kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset kirjallisina komissiolle.

12 artikla

Jäsenvaltioiden on 18 kuukauden kuluessa 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun 36 kuukauden määräajan päättymisestä annettava komissiolle kaikki asiaa koskevat tiedot, jotka komissio tarvitsee laatiakseen tämän direktiivin täytäntöön panemisesta neuvostolle annettavan kertomuksen.

13 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

▼B

LIITE

Niiden työntekijöiden ryhmät, joiden saatavat voidaan jättää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti

I **Työntekijät, joilla on erityislaatuinen työsopimus tai työsuhde**

A KREIKKA

Kalastusaluksen kapteeni ja miehistön jäsenet, jos heille maksetaan palkkiona osuus aluksen voitosta tai bruttotuloista.

▼M1

B. ESPANJA

Luonnollisen henkilön palveluksessa olevat kotiapulaiset.

▼B

►M1 C ◄ IRLANTI

1. Kotityöntekijät (henkilöt, jotka tekevät urakkatyötä kotonaan), jollei heillä ole kirjallista työsopimusta.
2. Työnantajan lähisukulaiset, joilla ei ole kirjallista työsopimusta ja joiden työ liittyy yksityistalouteen tai maatilaan, jossa työnantaja ja hänen lähisukulaisensa asuvat.
3. Henkilöt, jotka tavallisesti työskentelevät vähemmän kuin 18 tuntia viikossa yhden tai useamman työnantajan palveluksessa ja joiden pääasiallinen toimeentulo ei muodostu tuosta työstä saadusta palkasta.
4. Henkilöt, jotka ovat kausiluonteisesti, tilapäisesti tai osa-aikaisesti työssä kalastajien yhteenliittymissä.
5. Työnantajan puoliso.

►M1 D ◄ ALANKOMAAT

Luonnollisen henkilön palveluksessa olevat kotiapulaiset, jotka työskentelevät kyseisen henkilön palveluksessa vähemmän kuin kolme päivää viikossa.

►M1 E ◄ YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

1. Kalastusaluksen kapteeni ja miehistön jäsenet, joille maksetaan palkkiona osuus aluksen voitosta ja bruttotuloista.
2. Työnantajan puoliso.

▼A1

F. ITÄVALTA

1. Yhteisön toimivaltaisen elimen jäsenet, jotka vastaavat kyseisen yhteisön lakisääteisestä edustuksesta.
2. Osakkaat, joilla on oikeus käyttää määräysvaltaa yhtiössä, vaikka tämä määräysvalta perustuisikin luottamusasemaan.

G. RUOTSI

Työntekijä, tai työntekijän jälkeenjäänyt omainen, joka yksin tai lähisukulaistensa kanssa omisti olennaisen osan työnantajan liikeyrityksestä tai liiketoiminnasta ja joka käytti huomattavaa vaikutusvaltaa sen toiminnassa. Tätä on sovellettava silloinkin kun työnantaja on oikeushenkilö, jolla ei ole liikeyritystä tai liiketoimintaa.

▼B

II **Muunlaisen turvan piiriin kuuluvat työntekijät**

A. KREIKKA

Merialusten miehistöt.

B. IRLANTI

1. Paikallisviranomaisen tai muun viranomaisen taikka julkista liikennettä harjoittavan yrityksen palveluksessa olevat vakituiset ja eläkkeeseen oikeutetut työntekijät.

▼B

2. ”National school”, ”secondary school” ja ”comprehensive school” -nimisten koulujen sekä opettajankoulutuslaitosten eläkkeeseen oikeutetut opettajat.

3. Valtion rahoittamien yksityisten sairaaloiden vakituiset ja eläkkeeseen oikeutetut työntekijät.

C. ITALIA

1. Palkkasaatavien turvaamista yrityksen taloudellisissa vaikeuksissa koskevassa laissa tarkoitettujen etuuksien piiriin kuuluvat työntekijät.

2. Merialusten miehistöt.

D. YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

1. Rekisteröidyt telakkatyöntekijät, lukuun ottamatta niitä, jotka kokonaan tai pääasiallisesti tekevät muuta kuin telakkatyötä.

2. Merialusten miehistöt.